

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ශ්‍රී ලංකා අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලයේ 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාරව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, මණ්ඩලය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය මණ්ඩලය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

මණ්ඩලයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, මණ්ඩලයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ථානායෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් ,වේතනාන්විත මහභූරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද , අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය ,ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ මණ්ඩලයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ මණ්ඩලයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, මණ්ඩලය ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරිබලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරි බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්නා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ. පොදු ලෙජරය, ජර්නලය, ජර්නල් වවුචර්, ගෙවීම් වවුචර් ආදී ප්‍රධාන ගිණුම්කරණ වාර්තා පවත්වාගෙන යාම සම්බන්ධ විගණන නිරීක්ෂණ පහත සඳහන් මාතෘකා යටතේ ඇතුළත් කර ඇත.

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 19 ට අනුව ගෙවිය යුතු පාරිතෝෂිත ප්‍රතිපාදන ගණනයේදී නිශ්චිත ප්‍රතිලාභ වගකීමේ වර්තමාන අගය පෙන්වුම් කල යුතු අතර ඒ සඳහා සියළු ආයුගණක ලාභයන් සහ අලාභයන් විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශයේදී සලකා බැලිය යුතු වුවද මණ්ඩලය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පාරිතෝෂිත වෙන්කිරීමේදී ප්‍රමිත 19 අනුකූලව ගණනය කිරීම් සිදු කර නොතිබුණි.</p> <p>(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 19 ට අනුව වෙනත් විස්තීරණ ආදායම්වල ආයුගණක වාසි අවාසිවල වෙනස්කම් ඒවා පැනනගින කාලපරිච්ඡේදයේ වෙනත් විස්තීරණ ආදායමේ කොටසක් ලෙස සැලකිය යුතු වුවද මණ්ඩලය එසේ සලකා බලා නොතිබුණි.</p>	<p>2021 වසරෙහි සිට ගිණුම් පිළියෙල කිරීමේ දී පාරිතෝෂික ප්‍රතිපාදන ගණනයේ දී ආයු ගණක ලාභ අලාභය ගණනය කිරීම සඳහා මණ්ඩලය විසින් විශේෂඥ සහාය ලබා ගනු ඇත.</p>	<p>ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 19 ට අනුව කටයුතු කළ යුතුය.</p>

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.6,167,225 ක් වූ අනෙකුත් ණයගැති ශේෂය තුළ වර්ෂ 5 ට වැඩි එකතුව රු.2,482,492 ක ණයගැති ශේෂ පවතින නමුත් නැවත අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිත වුවත් මේ සඳහා භානිකරණ වෙන් කිරීමක් සිදු කර නොතිබුණි.</p>	<p>රු.50,702 ක විදේශ ගමන් අත්තිකාරම් ගෙවීමට අදාළ මූලාශ්‍ර ලේඛන නොමැති බැවින් එය කබා හැරීමට සහ සෝල ග්‍රීන් ජලාන්වේෂන් ගෘප් විසින් රු. 2,323,225 ක මුදල ගෙවීම පැහැර හැරීම නිසා අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>නැවත අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිත ශේෂ සඳහා භානිකරණ වෙන් කිරීම් කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) 19 ව පරණගම අපනයන නිෂ්පාදන ගම්මාන වැඩසටහන යටතේ 2009 වර්ෂයේ සිට පැවත එන රු.10,403,683 ක ණය ශේෂය වසර 10 ක් ගත වී ඇති අතර නැවත අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිත වුවත් මේ සඳහා භානිකරණ වෙන් කිරීමක් ද සිදු කර නොතිබුණි.</p>	<p>19 ව පරණගම නිෂ්පාදන ගම්මාන වැඩසටහන අක්‍රිය තත්ත්වයක පවතියි. ශේෂය සම්බන්ධයෙන් පැරණි ලෙජර, වාර්තා පරීක්ෂා කරමින් පවතී.</p>	<p>ශේෂය තහවුරු කර ගැනීම හා අයකර ගැනීම, අවිනිශ්චිත ශේෂ හඳුනාගෙන භානිකරණ වෙන් කිරීම් කළ යුතුය.</p>

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2009 වර්ෂයේ සිට පැවත එන අපනයනකරුවන්ගේ ණය ශේෂය 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.40,213,508 ක් විය. එම මුළු මුදල සඳහාම භානිකරණ වෙන්කිරීමක් සිදුකර තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී රු. 49,000 ක් පමණක් අයකර ගෙන තිබුණි.</p>	<p>පසුගිය වර්ෂයේ පැවති වසංගත තත්ත්වය හේතුවෙන් ගෙවීම් සිදු කරන සමාගම් විසින් ඔවුන්ට මුදල් ගෙවීමට ඇති අපහසුතාවක් හා දුෂ්කරතාවක් පිළිබඳව අප දැනුවත් කරන ලදී. ඒ අනුව මණ්ඩලයට අය කර ගැනීමට හැකි වූයේ ඉතා අඩු මුදලක් පමණි. එසේම බොහෝමයක් සමාගම් වර්තමානයේ ක්‍රියාකාරී තත්ත්වයේ නො පැවතීමත් ඇතැම් සමාගම් වල අයිතිකරු මිය යාම හෝ රට හැර යාම වැනි හේතු මත සමාගම් කිහිපයක් පමණක් මුදල් ගෙවීම් පවතී. තවත් සමාගම් කිහිපයක් සඳහා නීතිමය පියවර ගැනීම සඳහා සමථ මණ්ඩලය වෙත යොමු කර ඇත.</p>	<p>අයකර ගත නොහැකිම ශේෂ නිශ්චිතවම හඳුනාගෙන අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් ගත යුතුය.</p>

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.74,011,899 ක අතිරික්තයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු.66,745,210 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.7,266,689 වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට ආශ්‍රිත සමාගමේ කර තිබූ ආයෝජනයෙන් ලද රු.70,784,699 ක ලාභය ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්, ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සසඳා නිරීක්ෂණ පහත දැක් වේ.

- (අ) මණ්ඩලයේ ආශ්‍රිත සමාගමක් වන GHPL සමාගමේ ආයෝජනයෙන් ලද ලාභ කොටස ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 27 කින් ද EDB e-Market Place ආදායම සියයට 206 කින් ද වර්ධනය වී තිබුණි.
- (ආ) සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් සඳහා අපනයනකරුවන්ගේ දායකත්වය ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ සියයට 49 කින් ද සම්මන්ත්‍රණ හා පාඨමාලා ගාස්තු සියයට 63 කින් ද අඩු වී තිබුණි.
- (ඇ) මණ්ඩලයේ අපනයන සංවර්ධන වියදම් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ සියයට 67 කින් අඩු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 අනාර්ථික ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>මණ්ඩලයට සියයට 41 ක ප්‍රාග්ධන හිමිකාරිත්වයක් ඇති DHPL සමාගමේ ගොඩනැගිල්ලේ 5, 6, 7, 8 සහ 9 යන මහල් 5 ක එනම්, වර්ග අඩි 44,990 ක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන කාර්යාලය පවත්වාගෙන යන අතර වර්ග අඩියකට රු.1,655 බැගින් වූ සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාල බදු කුලිය රු.74,460,000 ක් විය. බදු කුලී ගිවිසුම වර්ෂ 2 කට වරක් අළුත් කරනු ලබන අතර එහිදී වාර්ෂික කුලිය වැඩිවීම 2018 ට වඩා 2019/2020 වර්ෂවලදී රු.6,960,000 කින් ද 2020 වර්ෂයට වඩා 2021/2022 යන වර්ෂවලදී රු.8,214,000 කින් ද වැඩි වී තිබුණි. මණ්ඩලයට වාර්ෂිකව මෙපමණ බදු කුලියක් ගෙවීමට ප්‍රමාණවත් ප්‍රතිපාදන නොලැබීම හේතුවෙන් ගෙවිය යුතු බදුකුලිය ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දිගින් දිගටම දක්වා තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ උපවිත බදු කුලිය රු.74,459,700 ක් විය. තවද මෙම ගොඩනැගිල්ලේ පවත්වාගෙන යනු ලබන වෙනත් ආයතන වාසිදායක මිලකට එම මහල් මිලදී ගෙන තිබූ නමුත් මණ්ඩලය එවැනි වාසිදායක විකල්ප ක්‍රමයක් වෙත යොමු වී නොතිබූ අතර ආශ්‍රිත සමාගමේ ආයෝජන වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.109,365,467 ක ලාභ කොටසක් හිමි වුවද ඉන් සියයට 64 ක් බදු කුලී ලෙස එම සමාගමට ගෙවීමට සිදු වී තිබුණි.</p>	<p>මේ පිළිබඳ ඉදිරි පියවර ගැනීම සඳහා ඩී.එච්.පී.එල් සමාගම පිහිටුවීමේදී 1994 වර්ෂයේදී ජාතික සංවර්ධන බැංකුව සමඟ අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය අත්සන් කරන ලද බද්ධ වියාපාර ගිවිසුමෙහි නෛතික කරුණු පරීක්ෂා කරමින් පවතියි.</p>	<p>අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් ගත යුතුය.</p>

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>මණ්ඩලය විසින් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට වසා දමනු ලැබූ සහ අක්‍රීය තත්වයේ පවතින සමාගම් 29 ක වරණිය කොටස්වල සහ සමාගම් 33 ක සාමාන්‍ය කොටස්වල පිළිවෙලින් රු.105,111,477 හා රු.58,312,483 ක් ආයෝජනය කර</p>	<p>බොහොමයක් සමාගම් අක්‍රීය තත්වයේ පවතී.</p>	<p>අක්‍රීය සමාගම්වල වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ සොයා බලා කඩිනමින් සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.</p>

නිල අතර එම සමාගම්, සමාගම් පනතේ 487(3) වගන්තිය ප්‍රකාරව සමාගම් ලියාපදිංචි නාම ලේඛනයෙන් නාමය කපා හරින ලද සමාගම් වේ. එවැනි සමාගම් සතු දේපල 487(5) වගන්තිය ප්‍රකාරව රජය වෙත පවරාගත හැකි වුවද, පවරා ගත හැකි ක්‍රමවේදයක් එහි දක්වා නොමැති බැවින් සමාගම් පනත සංශෝධනය කළ යුතු බව නීතිපති විසින් දන්වා එවා තිබුණි. කෙසේ වෙතත් මෙම සමාගම් සොයාගැනීමට නොහැකි වී ඇති බැවින් නීතිමය පියවර ගැනීමට නොහැකි වී තිබූ අතර මණ්ඩලය විසින් ඒ සඳහා භානිකරණ වෙන් කිරීමක් සිදුකර තිබුණි.

3.3 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2017-2020 කාලපරිච්ඡේදය තුළ ව්‍යවසායකයන් 2000 ක් අපනයනකරුවන් බවට පත් කිරීමේ වැඩසටහන සඳහා රු. 34,116,693 ක් දරා තිබුණි. මෙම වැඩසටහන තුළින් අපනයනයට යොමු වූ ව්‍යවසායකයන් ගණන 209 ක් වූ අතර ඉන් දෙදෙනෙකු 2018 වර්ෂය තුළදී පමණක් අපනයන සිදු කර පසුව ක්‍රියාත්මක වී නොතිබුණි. 2017 – 2020 දක්වා වසර 4 දීම අපනයන කටයුතුවල නිරත වූයේ දෙදෙනෙකු පමණක් වන අතර වර්ෂ 3 කදී අපනයන කටයුතුවල 31 ද, වසර 1 හෝ 2 දී අපනයන කටයුතුවල යෙදී තිබූ ව්‍යවසායකයන් ගණන 178 විය. ඒ අනුව ඉහත පරිදි වියදම් දරා තිබුණද, වැඩසටහනේ අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට මණ්ඩලයට නොහැකි වී තිබුණි.</p>	<p>2017 – 2020 කාලය තුළ ව්‍යවසායකයන් 2000 ක් අපනයනකරුවන් බවට සංවර්ධනය කිරීමේ වැඩ සටහනේ දී අපනයනකරුවන් ලෙස සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් 209 ක් අපනයන වෙළඳපොළට හඳුන්වා දී සාර්ථකත්වයට පත් කර තිබුණි. ඔවුන්ගේ පලමුවන අපනයන ඇණවුම සාර්ථක කර ගෙන තිබුණ ද එම ඇණවුම් වල අඛණ්ඩතාව ආරක්ෂා කර ගැනීමට එම සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින්ගෙන් බහුතරයකට නො හැකි වී තිබූ අතර ඒ සඳහා දේශීය මෙන් ම ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළ තත්ත්වය බලපෑ හැකි බැවින් ඔවුන් අපනයන වෙළඳපොළ ස්ථාවර වන තෙක් පහසුකම් සැපයීම අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය අඛණ්ඩව සිදු කරනු ලබයි.</p> <p>මෙම ව්‍යවසායකයන් 2000 අපනයන කරුවන් බවට පත් කිරීමේ වැඩසටහනේ දී හඳුනා ගත් බොහෝ ව්‍යවසායකයන් ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ අය වූ බැවින් ඔවුන් අපනයන වෙළඳපොළට ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා ඔවුන්ගේ ධාරිතාව (නිෂ්පාදන මෙන් ම මානව සම්පත්) සංවර්ධනය කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය වූ බැවින් එම වැඩසටහන යටතේ හඳුනා ගත් සියලු සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් අපනයන කරුවන් බවට පත් කිරීම ඉතා දීර්ඝ කාලයක් ගත වන ක්‍රියා පටිපාටියකි.</p>	<p>විධිමත් සැලැස්මකට අනුව විදේශ වෙළඳපොළ තරඟකාරිත්වයට මුහුණ දිය හැකි තත්ත්වයට ව්‍යවසායකයින් පත් කිරීම මණ්ඩලය කටයුතු කළ යුතුය.</p>

3.4 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මණ්ඩලයේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 258 ක් වුවත් සත්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය 211 ක් වූයෙන් තනතුරු 47 ක් පුරප්පාඩුව පැවති අතර ඉන් ජේෂ්ඨ මට්ටමේ තනතුරු 06 ක් ද, කණිෂ්ඨ මට්ටමේ තනතුරු 16 ක් සහ පහළ මට්ටමේ තනතුරු 25 ක් ද විය. මෙම පුරප්පාඩු අතර ප්‍රධාන අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට සෘජුවම අදාල වන අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (සංවර්ධන), අධ්‍යක්ෂ (නිෂ්පාදන), අධ්‍යක්ෂ (අපනයන සේවා) වැනි තනතුරු පුරප්පාඩුව පැවති අතර එම පුරප්පාඩු පිරවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් තනතුර, අධ්‍යක්ෂ ප්‍රතිපත්ති හා උපාය මාර්ගික සැලසුම්, අධ්‍යක්ෂ ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සහ අධ්‍යක්ෂ අපනයන සේවා තනතුරු පුරප්පාඩු පිරවීම සඳහා කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ විශේෂ අනුමැතිය 2020.06.10 දිනැති ලිපිය මගින් ලිඛිතව ලබා දෙන ලදී.</p>	<p>මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන අරමුණ ඉටුකර ගැනීමට අදාල වන තනතුරු සඳහා කඩිනමින් බඳවා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>
	<p>එවකට ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ පුරප්පාඩුව පැවති අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (සංවර්ධන), අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (මුදල් හා පාලන), අධ්‍යක්ෂ - අපනයන සේවා, අධ්‍යක්ෂ - තොරතුරු තාක්ෂණ සහ අධ්‍යක්ෂ - කාර්මික නිෂ්පාදන යන තනතුරු පුරප්පාඩු 5 කඩිනමින් පිරවීම සඳහා කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ 2020.10.22 දිනැති ලිපිය මගින් අනුමැතිය ලබා දෙන ලදී. මේ අනුව 2021.03.25 වන දින සිට අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (සංවර්ධන) තනතුර පුරවන ලදී.</p>	
	<p>ඉතිරි තනතුරු පුරප්පාඩු 3 ක් සඳහා අයදුම්පත් කැඳවා සුදුසුකම් ලාභී අයදුම්කරුවන් 2021.04.23 වන දින සම්මුඛ පරීක්ෂණයට කැඳවා ඇත.</p>	
	<p>එසේම කළමනාකරණ සහකාර (MA 1-1) තනතුරු පුරප්පාඩු පිරවීම සඳහා ලැබුණු අයදුම්පත් 2597 ක් අතරින් සුදුසුකම් ලාභී අයදුම්කරුවන් 1311 ක් සඳහා තරඟ විභාගයක් පැවැත්වීම සඳහා ප්‍රසම්පාදන ඒකකය වෙත යොමු කර ඇත.</p>	
	<p>ඉන් අනතුරුව කනිෂ්ඨ මට්ටමේ තනතුරු පුරප්පාඩු පිරවීමට කටයුතු සැලසුම් කර ඇති බව දන්වා සිටිමි.</p>	
	<p>එසේම කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2018.05.22 වන දින අනුමත කරන ලද නව තනතුරු 11 සඳහා බඳවා ගැනීමේ පටිපාටිය අනුමත වී නොමැති බැවින් එම තනතුරු පුරප්පාඩු පිරවීමට නොහැකි වී ඇත.</p>	